

4. ЦИГАНИТЕ ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА РЕЛИГИОВЕДА

Етнопортретът на ромите у нас не би могъл да бъде нарисуван пълно и правдиво, ако в него липсват религиозните му измерения: характерът на циганската религиозност; особеностите на ромското приобщаване към функциониращите вероизповедания в нашата страна; мястото, ролята и значението на религиозноверските убеждения и практики на ромите в системата на тяхното етническо съзнание и само-съзнание и други такива.

Дълго време “рових” съответните архивни извори, научноизследователски и научно-популярни издания, третиращи религиоведската проблематика в народностната и националната ни история. За съжаление, много малка е оная съставка в тях, която докосва религиозния портрет на българските роми, - и в миналото, и в наше време. Един парадоксален факт, който трудно се поддава на обяснение, а още повече на оправдание.

Разбира се, възможно е аз да не съм попаднал на интересуващите в тази насока материали, те да са останали встрани от моите научни търсения. Наистина, тук-там се среща по нещо, - било в историческата и религиоведската литература, било в някои етнографски и други описания на бита и културата на нашите роми. Относително специализирано, още повече пък систематизирано и цялостно изследване на ромската религиозност у нас обаче, не можах да открия, може би с изключение на кандидатската дисертация на Асен Колев¹³ и по-специално нейната глава трета - “Религиозно-битовият консерватизъм и идейно-политическото съзнание на българските цигани”) и някои моменти в творчеството на Н. Мизов, Ив. Георгиева, а през последно време и на Е. Марушиакова.

¹³ А.Колев. Формиране и развитие на идейно-политическото съзнание на българските цигани. Кандидатска дисертация. С., 1984.